

РІВЕНЬ ОБМІННИХ ПРОЦЕСІВ В ОРГАНІЗМІ КУРЕЙ-НЕСУЧОК ТА ЇХ ПРОДУКТИВНІСТЬ ЗА ЗГОДОВУВАННЯ КОМБІКОРМУ НОВОЇ РЕЦЕПТУРИ

Згодовування курям-несучкам комбікорму нової рецептури сприяє підвищенню інтенсивності несучості, збільшенню середньої маси знесених яєць та конверсії корму.

Ключові слова: *кури-несучки, комбікорм, несучість.*

Традиційні комбікорми та способи їх використання в годівлі птиці базуються на рецептах, що були розроблені або ще в СРСР, або тих, що рекомендовані іноземними фірмами-постачальниками кормів і зазвичай не враховують особливостей кормової бази, типів раціонів та зонального біогеохімічного статусу. Це в свою чергу негативно впливає на обмін речовин в організмі птиці, її продуктивність та економічні показники галузі птахівництва в цілому. Тому питання розробки нових рецептів комбікормів для птиці різних видів і вікових груп з врахуванням зональних особливостей кормової бази, максимальним використанням компонентів місцевого виробництва при мінімальному використанні дорогих завізних джерел протеїну і з'ясування механізмів їх впливу на обмін речовин, яєчну продуктивність і якість продукції є на сьогодні актуальним [1, 2].

Птахівничі господарства шукають шляхи економічного використання кормів, найбільш вигідного поєднання компонентів, а також взаємозамінюваності інгредієнтів раціону. Включення тих чи інших зернових компонентів до структури комбікорму для птиці зумовлюється регіональною структурою зернового клину, пріоритетністю культур у ньому, виходячи із ґрунтово-кліматичних умов зони та економічної доцільності їх вирощування. Постійно зростаючі ціни на основні фуражні культури і спроби замінити їх альтернативними спонукають до пошуку нетрадиційних кормових засобів та технологій їх введення до комбікормів, що в умовах ринкової економіки має вирішальне значення для підвищення рентабельності галузі та конкурентоспроможності виробленої продукції [3, 4].

На сьогодні у господарствах різних організаційно-правових форм

Карпатського регіону в живленні птиці спостерігається дефіцит ряду важливих у біологічному відношенні компонентів мінерального живлення (йод, сірка, мідь, цинк, кобальт, фосфор). Вирішувати проблему мінерального забезпечення потрібно за рахунок неорганічних солей та нових джерел макро- і мікроелементів, зокрема з місцевої сировини, якою є природні мінерали. Тому важливим є введення до комбікормів природних мінералів, що містять дефіцитні у живленні курей макро- і мікроелементи, наслідком чого є збільшення продуктивності та зниження собівартості продукції [5–7].

Метою даної роботи було вивчити вплив згодовування комбікорму нової рецептури на рівень обмінних процесів в організмі курей-несучок та їх продуктивність.

Дослідження проведено в умовах ТЗОВ Агрофірма “Ватра” Дрогобицького району Львівської області.

Для досліду, схему якого наведено в табл. 1, було відібрано 100 голів курей-несучок кросу Хайсекс білий, з яких за принципом аналогів сформовано дві групи (контрольна і дослідна), по 50 голів у кожній. При підборі аналогів враховували живу масу птиці та її вік. Підготовчий період досліду тривав 14 діб (127–140-добовий вік), а обліковий – 120 діб (141–260-добовий вік).

Годівлю піддослідної птиці проводили сухими повнораціонними комбікормами, збалансованими згідно з деталізованими нормами [8–10].

1. Схема досліду

Група	Кількість голів	Характер годівлі	
		Підготовчий період, вік 127–140 діб	Обліковий період, вік 141–260 діб
I (контрольна)	50	Базовий комбікорм	Базовий комбікорм
II (дослідна)	50	Базовий комбікорм	Експериментальний комбікорм

У зрівняльний період птиці контрольної і дослідної груп згодовували базовий (контрольний) комбікорм. В обліковий період птиці контрольної групи згодовували базовий комбікорм (аналогічний до зрівняльного періоду), а кури дослідної групи отримували експериментальний комбікорм, у складі якого частка дорогих завізних джерел протеїну (соєва макуха, соняшниковий шрот) була замінена екструдованими кормовими бобами. Також до складу

експериментального комбікорму було введено глауконіт як джерело мінеральних речовин та природний адсорбент.

Різниця за вмістом поживних речовин у комбікормах для курей між контрольною і дослідною групами в межах періоду вирощування була незначною (табл. 2).

2. Структура (%) та поживність комбікормів для курей-несучок

Компонент	Група	
	I (контрольна)	II (дослідна)
Пшениця	28,02	18,92
Кукурудза	29,00	29,58
Макуха соєва	8,37	6,00
Шрот соняшниковий	20,00	18,12
Боби кормові екструдовані	–	10,00
Олія	2,50	2,70
Вапняк	9,50	9,25
Монокальційфосфат	1,57	1,58
Сіль кухонна	0,30	0,30
Глауконіт	–	3,00
Метіоніну, г	0,21	0,24
Лізину, г	0,24	0,17
Вітамінна суміш	0,03	0,03
Мінеральна суміш	0,06	0,06
Адсорбент	0,15	–
Ензим Ладозим-Респект	0,05	0,05
В 100 г комбікорму міститься:		
обмінної енергії, МДж	1,17	1,13
сирого протеїну, г	17,01	17,00
сирої клітковини, г	4,83	5,21
кальцію, г	3,80	3,80
фосфору, г	0,70	0,70

Матеріалом для досліджень слугували корми та кров курей-несучок.

З метою вивчення механізму впливу нового комбікорму на перебіг біохімічних процесів в організмі курей-несучок від 5 голів з кожної групи в кінці дослідного періоду відбирали кров для досліджень.

Ми встановили, що згодовування птиці комбікормів із екструдованими кормовими бобами, введеними взамін частини макухи соєвої і шроту соняшникового, з включенням глауконіту негативно не

вплинуло на загальний фізіологічний стан організму курей. Усі досліджувані показники були в межах фізіологічної норми (табл. 3).

3. Морфологічні та біохімічні показники крові курей-несучок (M ± m, n = 5)

Показник	Група	
	I	II
Гемоглобін, г/л	100,08 ± 0,89	100,22 ± 0,92
Еритроцити, 10 ¹² /л	3,32 ± 0,09	3,58 ± 0,06*
Лейкоцити, 10 ⁹ /л	26,12 ± 0,39	25,78 ± 0,34
Загальний білок, %	5,42 ± 0,07	5,63 ± 0,09
Кальцій, ммоль/л	5,39 ± 0,08	5,56 ± 0,06
Фосфор неорганічний, ммоль/л	1,28 ± 0,02	1,30 ± 0,04

Примітка. Вірогідність відмінностей у значеннях між контрольною і дослідною групами: * P<0,05.

Як свідчать результати досліджень, у крові курей дослідної групи на фоні контролю спостерігали незначне підвищення рівня гемоглобіну та вірогідне зростання кількості еритроцитів. Встановлено тенденцію до підвищення рівня загального білка у сироватці крові птиці на 3,87 % та деяке збільшення вмісту кальцію і фосфору неорганічного порівняно з контролем, що, очевидно, зумовлено кращим засвоєнням поживних речовин з корму. Вміст лейкоцитів в обох групах курей-несучок не зазнав суттєвих змін.

Потрібно відзначити також, що згодовування експериментального комбікорму виявило найбільш виражений позитивний вплив на показники продуктивності курей (табл. 4). Зокрема від курей дослідної групи отримано на 2,61 % більше яєць, що в абсолютних величинах становило 5473 шт., тоді як від птиці контрольної групи – лише 5334 шт. яєць. У розрахунку на одну середню несучку дослідної групи отримано 109,5 шт. яєць проти 106,7 шт. яєць від курей контрольної групи.

Внаслідок підвищення продуктивності та збільшення середньої маси знесених яєць від курей дослідної групи отримано на 5,16 % більше яєчної маси порівняно із аналогами контролю.

Використання експериментального варіанта комбікорму не вплинуло на споживання корму птицею дослідної групи порівняно з контрольною. Проте завдяки підвищенню середньої маси знесених яєць птицею дослідної групи відбулося зниження затрат корму на 1 кг яйцемаси порівняно з аналогічним показником у контролі. Так, на 1 кг

яйцемаси у дослідній групі витрачено 1,93 кг корму, що на 4,91 % менше за контроль.

4. Продуктивність підослідних курей-несучок

Показник	Група	
	I	II
Всього знесено яєць за дослід, шт.	5334	5473
Несучість (на середню несучку), шт.	106,7	109,5
Інтенсивність несучості за дослідний період, %	89,65±1,99	91,98±2,14
Середня маса яйця, г	56,78±0,46	58,19±0,39*
Кількість яєчної маси на несучку за дослід, г	6057,6	6370,1
Збереженість поголів'я птиці, %	100	100

Примітка. Вірогідність відмінностей у значеннях між контрольною і дослідною групами: * P<0,05.

Висновки. Згодовування експериментального варіанта комбікорму вплинуло на інтенсивність обмінних процесів в організмі курей-несучок, що позначилося на вірогідному зростанні кількості еритроцитів у крові, частковому підвищенні рівня гемоглобіну, загального білка у сироватці крові птиці дослідної групи, а також вмісту кальцію та фосфору неорганічного.

Використання у раціонах курей-несучок експериментального варіанта комбікорму забезпечує підвищення інтенсивності несучості птиці дослідної групи на 2,61 % порівняно з контролем, сприяє вірогідному збільшенню середньої маси знесених яєць на 2,49 % (P<0,05) та знижує витрати корму на 1 кг яйцемаси на 4,91 %.

Література

1. Годівля сільськогосподарських тварин / І. І. Ібатуллин [та ін.] ; за ред. І. І. Ібатуліна. – Вінниця : Нова книга, 2007. – 616 с.
2. Ленкова Т. Н. Научные и практические методы повышения эффективности использования кормов при производстве яиц и мяса птицы : автореф. дис. на соискание науч. степени д-ра с.-х. наук : спец. 06.02.02 "Кормление сельскохозяйственных животных и технология кормов" / Татьяна Николаевна Ленкова. – Сергиев Посад, 2005. – 28 с.
3. Манукян В. А. Научное обоснование повышения полноценности кормления высокопродуктивной птицы : автореф. дис. на соискание науч. степени д-ра с.-х. наук : спец. 06.02.02 "Кормление сельскохозяйственных животных и технология кормов" / Вадгес

Агавардович Манукян. – Сергиев Посад, 2007. – 28 с.

4. Нетрадиційні рослинні корми у живленні птиці / І. Б. Ратич, Я. І. Кирилів, Г. М. Стояновська, І. В. Карпа. – Львів : [б. в.], 2005. – 189 с.

5. Водолажченко С. А. Влияние природных сорбентов на продуктивность птицы / С. Водолажченко // Комбикорма. – 2007. – № 7. – С. 64–65.

6. Засуха Т. В. Нові дисперсні мінерали у тваринництві / Т. В. Засуха. – Вінниця : Арбат, 1997. – 224 с.

7. Традиційні і нетрадиційні мінерали у тваринництві / М. Ф. Кулик [та ін.]. – К. : Сільгоспосвіта, 1995. – 248 с.

8. Свеженцов И. И. Комбикорма, премиксы, БВМД для животных и птицы : справочник / И. И. Свеженцов, С. А. Горлач, С. В. Мартыняк. – Днепропетровск : Арт-Пресс, 2008. – 411 с.

9. Методи контролю повноцінності комбикормів для птиці та оцінка кількості і якості її продукції / МАП України [та ін.]. – Львів : [б. в.], 2004. – 186 с.

10. Свеженцов А. И. Корма и кормление сельскохозяйственной птицы / А. И. Свеженцов, Р. М. Урдзик, И. А. Егоров. – Днепропетровск : Арт-пресс, 2006. – 379 с.